

ŚLĄSKI OGRÓD BOTANICZNY
- ZWIĄZEK STOWARZYSZEŃ

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
STATUTOWEJ W ROKU
2018

Mikołów, 2018

Spis treści

INFORMACJE OGÓLNE.....	5
1.Skład Zarządu Śląskiego Ogrodu Botanicznego – Związku Stowarzyszeń	5
2.Posiedzenia Zarządu w roku 2018.....	5
3.Skład Komisji Rewizyjnej Śląskiego Ogrodu Botanicznego – Związku Stowarzyszeń	5
4.Walne zgromadzenia członków zwołane w roku 2018	5
5.Pracownicy Śląskiego Ogrodu Botanicznego.....	6
6.Stażyci i praktykanci.....	6
7.Kursy i szkolenia	6
8.Kontrole na terenie ŚOB w roku 2018.....	7
9.Ogród jako jednostka naukowa.....	7
10.Współpraca.....	8
11.Wolontariat	8
UTRZYMANIE INFRASTRUKTURY ZARZĄDZANEJ PRZEZ ŚLĄSKI OGRÓD BOTANICZNY – ZWIĄZEK STOWARZYSZEŃ	9
1.Utrzymanie infrastruktury Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej Śląskiego Ogrodu Botanicznego	9
2.Utrzymanie infrastruktury Ośrodka Edukacji Ekologicznej Dzieci	9
3.Budynek techniczno-socjalny przy ul. Zamkowej 2	10
4.Utrzymanie infrastruktury towarzyszącej kolekcji roślin ozdobnych.....	10
5.Regionalna Stacja Edukacji Ekologicznej w Radzionkowie	10
SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PRACOWNI EDUKACJI PRZYRODNICZEJ I EKOLOGICZNEJ	10
1. Realizacja warsztatów edukacyjnych	10
2. Programy edukacyjne	11
3. Pozostałe warsztaty, stoiska edukacyjne i panele.....	11
4. Udział w konferencjach, warsztatach i szkoleniach	12

5. Wydawnictwa edukacyjne.....	12
6. Pozostałe działania.....	13
SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PRACOWNI ŚLĄSKI KALENDARZ EKOLOGICZNY.....	13
1. Śląski Kalendarz Ekologiczny	13
2. Akcje zbiórki elektrośmieci.....	14
3. Akcje edukacyjno – ekologiczne.....	14
4. Partnerzy i instytucje współpracujące ze Śląskim Kalendarzem Ekologicznym przy organizacji rodzinnych świąt przyrodniczo-ekologicznych.....	15
SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ ŚLĄSKIEGO BANKU NASION	16
1. Główne zadania	16
2. Pozostałe zadania.....	17
SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ PRACOWNI BADAŃ NAD SYSTEMAMI ADAPTACYJNYMI	17
SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PRACOWNI KOLEKCJI SIEDLISKOWYCH ŚLĄSKIEGO OGRODU BOTANICZNEGO W RADZIONKOWIE.....	20
1. Edukacja	20
1.1 Realizacja warsztatów edukacyjnych (w terminie od 01.01.2018 do 31.10.2018):	20
1.2. Wydarzenia edukacyjne	20
1.3. Organizowane/współorganizowane kursy, szkolenia, spotkania.....	21
2. Realizowane/współrealizowane projekty w 2018 r.	21
2.1. Projekty złożone w 2018r.	22
2.2. Wnioski, które nie otrzymały dofinansowania	22
3. Zlecenia zewnętrzne.....	22
4. Stażyści i praktykanci.....	22
5. Udział w szkoleniach, kursach	23
6. Konferencje naukowe, publikacje	23
7. Rozbudowa i pielęgnacja kolekcji roślinnych w Ogrodzie botanicznym	23
SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PRACOWNI KOLEKCJI NAUKOWYCH, ZACHOWAWCZYCH ORAZ OZDOBNYCH.....	24
1. Pracownicy	24

2.Realizowane zadania	24
3.Zadania związane z pielęgnacją kolekcji Śląskiego Ogrodu Botanicznego	26
4.Udział w seminariach, konferencjach i targach.....	27
5.Organizowane szkolenia.....	28
6.Współpraca.....	28
SPRAWOZDANIE Z DZIAŁAŃ PROMOCYJNYCH, W TYM WSPÓŁPRACY Z MEDIAMI	28
1. Strona WWW.....	28
2.Facebook	29
3.Telewizja.....	29
4.Radio.....	29
5.Prasa	29
6.Serwisy internetowe i portale społecznościowe	29
7.Organizacje i instytucje wspierające promocję wydarzeń w Ogrodzie	29
8.Wywiady udzielone przez pracowników	30
9.Artykuły (ŚOB w Mikołowie).....	30
10.Wystawy	30
11.Botaniczna Piątka	31
SZACOWANA LICZBA ODWIEDZAJĄCYCH OGRÓD.....	31
POZYSKIWANIE FUNDUSZY ZEWNĘTRZNYCH.....	33

INFORMACJE OGÓLNE

Śląski Ogród Botaniczny z siedzibą w Mikołowie przy ul. Sosnowej 5, 43-190 Mikołów, zarejestrowany w Sądzie Rejonowym Katowice-Wschód, Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000163011, istnieje od 2003 roku jako związek stowarzyszeń. W jego skład wchodzi: Województwo Śląskie, Polska Akademia Nauk, Uniwersytet Śląski, Powiat Mikołowski, Powiat Raciborski, Gmina Mikołów, Gmina Radzionków, Gmina Racibórz, Gmina Jaworzno, Gmina Lyski, Towarzystwo Przyjaciół Śląskiego Ogrodu Botanicznego, Towarzystwo Miłośników Ziemi Raciborskiej, Stowarzyszenie Wspólnota, Stowarzyszenie Golf Park Mikołów. Członkiem wspierającym jest Górnośląskie Towarzystwo Lotnicze SA. Związek ten ma formułę otwartą dla innych samorządów, stowarzyszeń i instytucji naukowych. W 2006 roku instytucja otrzymała zezwolenie ministra środowiska na prowadzenie ogrodu botanicznego.

1. Skład Zarządu Śląskiego Ogrodu Botanicznego – Związku Stowarzyszeń

- dr Stanisław Piechula – prezes zarządu
- mgr inż. Eugeniusz Wycisło – wiceprezes zarządu
- dr Gabriel Tobor – wiceprezes zarządu
- prof. Wiesław Włoch – członek zarządu
- dr Maciej Thorz – członek zarządu
[kadencja 2015-2018]

Funkcja członka zarządu nie wiąże się z pobieraniem wynagrodzenia, jest pełniona społecznie.

2. Posiedzenia Zarządu w roku 2018

- ROK 2018 (1) (liczba podjętych uchwał)
18.05.2018 r., nr **91** (2)
13.11.2018 r., nr **92** (3)

3. Skład Komisji Rewizyjnej Śląskiego Ogrodu Botanicznego – Związku Stowarzyszeń

- Damian Absalon – przewodniczący Komisji Rewizyjnej
- Karina Tytko – sekretarz Komisji Rewizyjnej
- Jan Duda – członek Komisji Rewizyjnej
[kadencja 2015-2018]

4. Walne zgromadzenia członków zwołane w roku 2018

- XXIX Walne Zgromadzenie ZS ŚOB – (sprawozdawcze) – 04 czerwca 2018 r. – podjęto 4 uchwały
- XXX Walne Zgromadzenie ZS ŚOB – 10 grudnia 2018 r. – podjęto 4 uchwały

5. Pracownicy Śląskiego Ogródu Botanicznego

ETATY W ROKU 2018

Liczba zatrudnionych osób	40
Liczba etatów	34,09

UMOWY ZLECENIA/ O DZIEŁO

UMOWA	Mikołów	Radzionków	Jaworzno	ŁĄCZNIE
zlecenia	61	58	-	119
o dzieło	14	1	-	15

6. Stażyści i praktykanci

Mikołów:

Staże z Powiatowego Urzędu Pracy w Mikołowie

- Program stażowy organizowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Mikołowie, pracownik zajmujący się pielęgnacją kolekcji – 1 osoba w okresie od 07-05-2018 r. do 06-08-2018 r.

Praktyki zawodowe

- Uczniowie Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w ramach realizacji zajęć z przedmiotu Uprawy ogrodnicze + program nauczania zawarty na podstawie porozumienia ze szkołą w Ornontowicach, gdzie ŚOB prowadzi praktyczną naukę zawodu – 4 osoby
- Zaoczna Policealna Szkoła dla Dorosłych „Cosinus Plus” w Katowicach 1 osoba w okresie 12-06-2018 do 31-08-2018

Radzionków:

Staże:

- Syntea SA, „Szkoła na miarę potrzeb rynku pracy” pracownicy zajmujący się pracami terenowymi 3 osoby w okresie od 09-07-2018 r. do 20-08-2018 r.
- Wyższa Szkoła Humanitas, „Zawodowa akademie rynku pracy w powiecie bytomskim” 2 osoby w okresie od 01-07-2018 r. do 31-08-2018 r.

7. Kursy i szkolenia

- Warsztaty Marine Mammals – ssaki morskie i środowisko morskie – 1 osoba
- Kurs Samodzielny Księgowy – 1 osoba
- Zaawansowany kurs kadr i płac – 1 osoba
- Kurs Ochrona danych osobowych RODO – 9 osób

- Kurs InDesign od podstaw – 1 osoba

8. Kontrole na terenie ŚOB w roku 2018

- Komisja Rewizyjna ŚOB, maj
- WFOŚiGW, czerwiec
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Mikołowie, kontrola bezpieczeństwa pożarowego budynku, lipiec
- WFOŚiGW, sierpień
- Państwowe Gospodarstwa Wodne Wody Polskie, kontrola gospodarowania wodami, październik

9. Ogród jako jednostka naukowa

Decyzją z dnia 7 lutego 2006 r. Minister Środowiska zezwolił związkowi stowarzyszeń Śląski Ogród Botaniczny na prowadzenie ogrodu botanicznego w Mikołowie zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2004 nr 92 poz. 880), nakładającymi m.in. obowiązek prowadzenia badań naukowych i upowszechniania wiedzy. W dniu 29 marca 2017 roku, w związku z rozszerzeniem działalności, Śląski Ogród Botaniczny uzyskał zmianę decyzji Ministra Środowiska z dnia 7 lutego 2006 r. pozwalającej na prowadzenie ogrodu botanicznego poprzez zmianę jej sentencji w zakresie dotyczącym powierzchni oraz numeracji działek, na których znajduje się Ogród.

Decyzją z dnia 22 stycznia 2013 r. Minister Środowiska wpisał Śląski Ogród Botaniczny – Związek Stowarzyszeń pod nr PL 005 do rejestru instytucji naukowych uprawnionych do przewożenia w celach naukowych przez granicę Unii Europejskiej, bez stosownych zezwoleń, żywego materiału roślinnego, okazów zielnikowych, zasuszonych albo w inny sposób utrwalonych okazów gatunków podlegających ograniczeniom na podstawie przepisów UE dotyczących Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (Konwencja Waszyngtońska, CITES), w celu nieodpłatnej wymiany, użyczenia lub darowizny do badań naukowych.

Śląski Ogród Botaniczny prowadzi badania naukowe we współpracy m.in. z usytuowaną przy Ogrodzie zamiejscową Pracownią Struktury Roślin powołaną przez Polską Akademię Nauk Ogród Botaniczny – Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej w Powsinie. Śląski Ogród Botaniczny znajduje się również w rejestrze systemu PolON, jako jednostka naukowa w rozumieniu zapisów art. 2 pkt 9 lit. f) Ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. 2010 nr 96 poz. 615).

Nadzór merytoryczny nad działalnością naukowo-badawczą ŚOB sprawuje Rada Naukowa. W jej skład wchodzi obecnie 29 osób wybranych na okres czteroletniej kadencji przypadającej na lata 2016-2020.

Przy Śląskim Ogrodzie Botanicznym w Mikołowie znajduje się także siedziba Rady Ogródów Botanicznych i Arboretów w Polsce – stowarzyszenia zrzeszającego

przedstawicieli polskich ogrodów botanicznych i tworzącego tzw. krajową sieć ogrodów. Jest to organizacja pozarządowa, która inicjuje i podejmuje wspólne badania naukowe, monitoruje uprawę *ex situ* gatunków rzadkich i zagrożonych w skali kraju, tworzy regionalne banki nasion, planuje wspólną strategię rozwoju; przygotowuje programy dydaktyczne i edukacyjne. Podejmuje również działania interwencyjne dla obrony interesów ogrodów botanicznych oraz ochrony zasobów przyrodniczych. Na czele Rady od 2011 roku stoi dyrektor Śląskiego Ogrodu Botanicznego dr Paweł Kojs. W dniach 18–21 września 2017 roku w ogrodzie botanicznym Geopark Kielce odbył się XLVII Zjazd Polskich Ogrodów Botanicznych połączony z Ogólnopolską Konferencją Naukową pt. „Społeczna rola ogrodów botanicznych w rozwoju miast”. Posiedzenia Rady wraz z konferencjami naukowymi odbywają się minimum raz w roku. Łączna liczba obecnych członków sieci krajowej to 38 ogrodów botanicznych i arboretów.

10. Współpraca

- W ramach członkostwa Gminy Miasta Jaworzna w związku stowarzyszeń i przekazywanej przez Jaworzno składki ŚOB wykonuje prace polegające na utrzymaniu kolekcji roślinnych na terenie Ośrodka Edukacji Ekologiczno-Geologicznej GEOsfera oraz na terenie parku gminnego Gródek. W ramach prac zatrudniona jest jedna osoba (etat) jako koordynator jednostek współpracujących. W ramach współpracy we wrześniu została podpisana umowa dzierżawy terenu Parku Gminnego Gródek. Na tym terenie zostanie utworzony Ogród Botaniczny Arboretum w Jaworznie.;
- Kontynuowano współpracę z Polską Akademią Nauk i uczelniami wyższymi oraz innymi ogrodami botanicznymi w ramach prowadzenia badań naukowych;
- Kontynuowano współpracę z Regionalnym Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej z Łazisk Górnych, czego efektem było utworzenie trzech spółdzielni socjalnych jako samodzielnych jednostek, które w bieżącym roku wykonywały pracę na rzecz Śląskiego Ogrodu Botanicznego poprzez pracę w kolekcjach w Mikołowie i Jaworznie oraz została otwarta restauracja w budynku głównym na Sośniej Górze.
- W ramach rozwoju Śląskich Kolekcji Siedliskowych kontynuowano współpracę z Golf Park Mikołów.

11. Wolontariat

W okresie od stycznia do grudnia 2018 roku zawarto łącznie 26 umów wolontariackich z 26 osobami. 8 umów wolontariackich zostało zawartych z osobami, które po raz pierwszy podjęły wolontariat w ŚOB, a pozostałe 18 osób współpracowało już wcześniej z Ogirodem w ramach wolontariatu.

Wolontariusze jak co roku, w głównej mierze zaangażowali się w działalność Śląskiego Kalendarza Ekologicznego, który realizuje projekt dofinansowany ze środków

WFOŚiGW w Katowicach pn. „Klimat dla Śląska”. Działalność wolontariuszy w tym zakresie dotyczyła głównie zadań związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem warsztatów kreatywnych dla dzieci i młodzieży, zabaw ruchowych, pomocy przy organizacji i przeprowadzenia seminariów, prelekcji, wycieczek terenowych. Kilku spośród wolontariuszy włączyło się ponadto w prace związane z szeroko rozumianą pielęgnacją roślin na terenie ogrodu żółtego i czerwonego, a jeden z wolontariuszy zaangażował się w prace przy ulach zlokalizowanych w ogrodzie.

W okresie od stycznia do grudnia łącznie wolontariusze przepracowali na rzecz ŚOB 898 godzin.

UTRZYMANIE INFRASTRUKTURY ZARZĄDZANEJ PRZEZ ŚLĄSKI OGRÓD BOTANICZNY – ZWIĄZEK STOWARZYSZEŃ

1.Utrzymanie infrastruktury Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej Śląskiego Ogrodu Botanicznego

- W 2018 roku przeprowadzono przegląd roczny związany z funkcjonowaniem i stanem budynku Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej. Stan budynku określa się jako dobry, pracę do wykonania w najbliższym czasie obejmują: konserwację elementów drewnianych, w tym wieży widokowej oraz poręczy przy punktach widokowych i schodach prowadzących na polanę – do wykonania w 2019 r.;
- liczne niewielkie spękania i rysy pojawiające się głównie w nowej części budynku – do usunięcia podczas prac związanych z malowaniem pomieszczeń.

Budynek byłej wartowni – stan dobry. Budynek gastronomiczny przy placu zabaw. Po wykonanej naprawach gwarancyjnych stan budynku określa się jako dobry, mimo iż nadal pojawiają się przecieki i pęknięcia pokrycia dachowego, które są na bieżąco usuwane, a ich pojawianie się związane jest z użyciem słabej jakości pokrycia dachowego.

Plac zabaw przy CEPiE został w bieżącym roku poddany gruntownemu remontowi zarówno elementów konstrukcyjnych jak i wymieniono niektóre elementy atrakcji które uległy zużyciu.

Stan ścieżek oraz małej architektury jest dobry. Ławki są na bieżąco konserwowane. Barierki na ścieżkach wymagają naprawy oraz konserwacji. Kostka brukowa na terenie parkingów wykazuje zużycie i w najbliższym czasie będzie wymagała naprawy.

2.Utrzymanie infrastruktury Ośrodka Edukacji Ekologicznej Dzieci

Infrastruktura OEED to budynek w którym znajduje się Przedszkole nr 10, plac zabaw, tereny zielone wokół budynku, parking. Stan budynku określa się jako dobry, jednak podczas przeglądów ujawniono pęknięcia tynków w praktycznie każdym

pomieszczeniu. Zostały one usunięte w ramach gwarancji która ten budynek obejmuje. W chwili obecnej należałoby wykonać prace związane z odmalowaniem sal dydaktycznych i pozostałych pomieszczeń. Konserwacji wymaga również drewniana elewacja wraz z tarasem. Bardzo kosztowne są prace związane z konserwacją systemu klimatyzacji, wentylacji i ogrzewania ze względu na skomplikowanie tych układów i wzajemne ich powiązanie. Od 2016 roku Śląski Ogród Botaniczny nie korzysta z pomieszczeń OEED, natomiast mimo to zajmuje się bieżącym utrzymaniem budynku oraz terenów zielonych wokół OEED jak również zimowym utrzymaniem zarówno parkingów, jak i całej drogi dojazdowej do Ośrodka Edukacji Ekologicznej Dzieci, tj. ok. 300 m..

3. Budynek techniczno-socjalny przy ul. Zamkowej 2

Stan budynku z punktu widzenia budowlanego jest niezadowolający – wymaga generalnego remontu od fundamentów po dach.

4. Utrzymanie infrastruktury towarzyszącej kolekcji roślin ozdobnych

Na terenie Kolekcji Roślin Ozdobnych znajdują się elementy infrastruktury towarzyszącej w postaci m.in. małej architektury, której przegląd został wykonany w 2018 roku. Stan takich elementów jak: altany, platformy widokowe, mola, ścieżka – kładka drewniana, mostek drewniany – wymagają drobnych napraw oraz ponownego zakonserwowania. W 2018 roku wykonano niezbędne naprawy i konserwację systemu nawadniającego w kolekcjach roślinnych w kolejnych latach nadal będzie się kontynuowało te prace. Wymiany wymagają reflektory zewnętrzne, które uległy uszkodzeniu, a podświetlają one istotne elementy kolekcji takie jak np. rozwidlenie ścieżki. Utrzymanie infrastruktury kolekcji roślin ozdobnych to także utrzymanie układu komunikacyjnego, który wymaga dużych nakładów finansowych do poprawy całej nawierzchni.

5. Regionalna Stacja Edukacji Ekologicznej w Radzionkowie

Na bieżąco prowadzone są prace konserwatorskie związane z użytkowaniem budynku. Przy budynku RSEE postawiono garaż (zaplecze gospodarcze). Budynek co roku przechodzi przegląd wentylacji oraz budowlany.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PRACOWNI EDUKACJI PRZYRODNICZEJ I EKOLOGICZNEJ

1. Realizacja warsztatów edukacyjnych

– zrealizowano warsztaty edukacyjne dla **12 501** uczestników oraz ich opiekunów. Zajęcia realizowano w ramach:

- a) projekt dofinansowany przez WFOŚiGW w Katowicach pt. „Warsztaty edukacji przyrodniczej i ekologicznej ŚOB realizowane w latach 2017-2018” – przyznane

- środki: 27 503,42 zł (2314 uczestników w 2018 roku);
- b) projekt dofinansowany przez WFOŚiGW w Katowicach pt. „Warsztaty edukacji przyrodniczej i ekologicznej ŚOB realizowane w latach 2018-2019” – przyznane środki: 27 825,00 zł (1119 uczestników w 2018 roku);
- c) zajęcia edukacyjne w ramach współpracy z Towarzystwem Przyjaciół Śląskiego Ogrodu Botanicznego – zrealizowano warsztaty dla 8755 uczestników;
- d) zajęcia edukacyjne w ramach działalności statutowej – zrealizowano warsztaty dla 313 uczestników.

2. Programy edukacyjne

Realizowano warsztaty w ramach 10 programów edukacyjnych. Tematyka zagadnień w ramach warsztatów była przyrodnicza, ekologiczna i surwiwalowa i dostosowana do wieku odbiorców.

- warsztaty dla dzieci w wieku przedszkolnym: Kącik ogrodnika;
- warsztaty dla dzieci w wieku przedszkolnym i klas I-III szkoły podstawowej: Kalejdoskop natury, Śladami smoka Przyrodnika;
- warsztaty dla dzieci klas I-III szkoły podstawowej: Ogrodowy zawrót głowy;
- warsztaty dla uczniów od IV klasy szkoły podstawowej i dorosłych: Zielony surwiwal, Przyrodnicze spotkania Śląskiego Ogrodu Botanicznego;
- warsztaty dla uczniów od VII klasy szkoły podstawowej i dorosłych: Szkiełko i oko;
- warsztaty dla dzieci, uczniów szkół wszystkich szczebli i dorosłych: Zielarium, Spacer z przewodnikiem, Warsztaty integracyjne.

3. Pozostałe warsztaty, stoiska edukacyjne i panele

- prowadzenie warsztatów „Surwiwalowe pozyskiwanie wody” oraz stoiska informacyjnego podczas VII Ogólnopolskiej Nocy Biologów odbywającej się pod hasłem „Woda to życie” na Wydziale Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (13 stycznia);
- organizacja spotkania dla edukatorów Śląskiego Ogrodu Botanicznego (7 marca);
- prowadzenie warsztatów „Nasze drzewo” podczas Międzynarodowego Dnia Lasu w Śląskim Ogrodzie Zoologicznym w Chorzowie (17 marca);
- prowadzenie szkolenia dotyczącego aktywnych metod wykorzystywanych w edukacji dla studentów Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (11 maja);
- prowadzenie warsztatów edukacyjnych podczas Festiwalu Nauki i Techniki w Żorach (24-25 maja);
- udział w XVII Powiatowym Konkursie Wiedzy Ekologicznej w Orzeszu-Gardawicach jako jury; wygłoszono również wykład o smogu (25 maja);
- prowadzenie stoiska edukacyjnego podczas VI Pikniku Nauki i Kultury w Parku Naukowo-Technologicznym Euro-Centrum w Katowicach (8 czerwca);

- prowadzenie warsztatów podczas pikników rodzinnych – pikniku rodzin adopcyjnych, pikniku radców prawnych i pikniku firmy ATB (9, 23 i 30 czerwca);
- oprowadzanie po Ogrodzie grup samorządowców z Rumunii i Ukrainy (25 kwietnia i 21 czerwca);
- organizacja i prowadzenie dwóch turnusów półkolonii letnich „Wakacje w Śląskim Ogrodzie Botanicznym”, w których wzięło udział łącznie 90 dzieci (23-27 lipca i 30 lipca-3 sierpnia);
- udział w panelu dyskusyjnym „Ekologia w kontekście muzyki” jako jeden z zaproszonych gości. Panel odbył się w ramach cyklu debat „Kakowice 2018: Muzyka” w Mieście Ogródów w Katowicach (19 września);
- prowadzenie stoiska edukacyjnego podczas Festynu Rodzinnego „Pożegnanie lata” w Szkole Podstawowej nr 5 w Katowicach (29 września);
- prowadzenie warsztatów rodzinnych dla pracowników fabryki Opel;
- organizacja „Urodzin w Ogrodzie”.

4. Udział w konferencjach, warsztatach i szkoleniach

- szkolenie WWF na temat ssaków morskich odbywające się w Krakowie w dniu 3 lutego;
- konferencja „Niska emisja. Węgiel tak, smog nie” odbywająca się na Politechnice Śląskiej w Centrum Kształcenia Inżynierów w Rybniku w dniu 26 lutego;
- konferencja w ramach kampanii „Nie żądlę – zapyłam” odbywająca się na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w dniu 2 marca;
- szkolenie z ochrony danych osobowych – RODO odbywające się w Warszawie w dniu 9 marca;
- X Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Interakcja – Integracja” odbywająca się w Śląskim Ogrodzie Botanicznym w Mikołowie oraz na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w dniach 20-23 marca;
- szkolenie „RODO i ochrona danych osobowych w organizacji pozarządowej. Angażowanie wolontariuszy i personelu a ustawa o rejestrze osób skazanych na przestępstwa na tle seksualnym. Wyjazdy i wycieczki a ustawa o imprezach turystycznych” odbywające się w Radzionkowie w dniu 7 września;
- X Światowy Kongres Edukacyjny Ogródów Botanicznych pod hasłem „Bringing Nature to the City. Celebrating of 200 anniversary of the University of Warsaw Botanic Garden”, który odbył się w Warszawie w dniach 9-14 września;
- szkolenie „Loterie promocyjne i fantowe” odbywające się w Radzionkowie w dniu 10 września;
- Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie w dniu 25 października.

5. Wydawnictwa edukacyjne

Przygotowano nowe wydawnictwa edukacyjne:

- a) zakładki edukacyjne (4 wzory);

- b) ulotki edukacyjne: „Geologia Śląskiego Ogródu Botanicznego”, Mchy zielone ogrody w mikroskali”, „Sekrety życia w stawie”, „Grzyby Śląskiego Ogródu Botanicznego”;
- c) broszury: „Śląski Ogród Botaniczny dzieciom”, „Leksykon ziół”;
- d) mapa edukacyjna po Ogródku Czerwonym „Zielony odkrywca”.

6. Pozostałe działania

- 1) czyszczenie i zawieszanie budek dla ptaków (luty);
- 2) współpraca z panem Ryszardem Kosmędą przy budowie, stawianiu i zasiedlaniu domów dla dzikich zapylaczy - murarek (cały rok);
- 3) przygotowywanie i umieszczanie na stronie facebook Ogródu postów o tematyce przyrodniczej oraz relacji z warsztatów i innych działań Pracowni Edukacji.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PRACOWNI ŚLĄSKI KALENDARZ EKOLOGICZNY

1. Śląski Kalendarz Ekologiczny

Pracownia Śląskiego Kalendarza Ekologicznego w ramach kampanii na rzecz ochrony klimatu pn. „Klimat dla Śląska” dofinansowanego ze środków WFOŚiGW w Katowicach od stycznia do października 2018 roku zorganizowała na terenie CEPiE osiem świąt przyrodniczo-ekologicznych: Międzynarodowy Dzień Ptaków, Dzień Ziemi, Międzynarodowy Dzień Bioróżnorodności, Dzień Dziecka, Światowy Dzień Wiatru, Dzień Żywności: ogień - woda, Dzień Rzeki i Dzień Jabłoni. Łącznie wzięło w nich udział ok. **20 500** osób.

W trakcie świąt zostało przeprowadzonych 54 warsztatów (kreatywne, terenowe, ogrodnicze i in.) dla dzieci i młodzieży. Łącznie wzięło w nich udział **5 635** osób.

Przeprowadzone zostały 4 warsztaty edukacyjne (Międzynarodowy Dzień Bioróżnorodności, Światowy Dzień Wiatru, Dzień Żywności: ogień - woda, Dzień Jabłoni), w których wzięło udział 23 osoby (dzieci wraz z opiekunami).

Zorganizowanych zostało 8 gier terenowych, w których uczestniczyło łącznie 1452 dzieci.

Odbyły się dwa seminaria popularnonaukowe – 10 wykładów (podczas Międzynarodowego Dnia Ptaków oraz Dnia Rzeki), w których wzięło udział 47 osób. W czasie pozostałych świąt odbywały się prelekcje popularnonaukowe, w sumie było ich 11.

W ramach świąt zorganizowano 3 konkursy dla dzieci i młodzieży – plastyczny (Dzień Ziemi), kreatywny (Światowy Dzień Wiatru) i literacki (Dzień Rzeki). W konkursach nagrodzono 42 dzieci. Odbył się również całoroczny konkurs pn. „Zielony odkrywca” w którym nagrodzonych zostało 81 dzieci.

W trakcie każdego ze świąt ekologicznych na dziedzińcu odbywał się kiermasz rękodzieła podczas którego 26 wystawców oferowało swoje produkty.

2. Akcje zbiórki elektrośmieci

W 2018 r. zorganizowano dwie akcje zbiórki zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego:

- 13 maja w trakcie obchodów Międzynarodowego Dnia Bioróżnorodności zorganizowano akcję „Zamień Odpady na Kulturalne Wypady”, w ramach której zebrano 4 ton 205 kg elektrośmieci. Osobom oddającym zużyty sprzęt rozdano 268 biletów oraz 60 szt. krzewów ozdobnych i drzewek. Patronem honorowym akcji była Fundacja Eko Rozwoju z Wrocławia. Odbiorem i recyklingiem elektrośmieci zajęła się firma Ekomax Sp. z o.o. z Gliwic. Partnerami akcji poprzez przekazanie biletów/wejściówek byli:

1.	Mavi Area Squash & Fitness z Łazisk Górnych
2.	Park Miniatur Sakralnych z Częstochowy
3.	Śląski Ogród Zoologiczny z Chorzowa
4.	MOSIR Łaziska Górne
5.	Pokazowa Zagroda Żubrów w Pszczynie
6.	Lasy Państwowe Nadleśnictwo Kobiór
7.	Revital Fitnes & Gym z Tychów
8.	Kubusiowy Świat z Mikołowa
9.	Muzeum Śląskie z Katowic
10.	Szkółka Krzewów Ozdobnych A. Tomiczek z Gierałtowic
11.	Laserhouse z Katowic
12.	Miejski Dom Kultury z Mikołowa

- 16 września podczas obchodów Dnia Rzeki przeprowadzono kolejną zbiórkę elektrośmieci, podczas której zebrano 4 tony 280 kilogramów zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego. W trakcie tej akcji rozdawano drzewka, krzewy oraz dynie przekazane przez ŚOB Mikołów oraz Szkołkę Krzewów Ozdobnych A. Tomiczek z Gierałtowic. Recyklingiem zebranego sprzętu zajęła się firma Ekomax Sp. z o.o. z Gliwic.

3. Akcje edukacyjno - ekologiczne.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 2 akcje ekologiczno - edukacyjne. W trakcie obchodów Międzynarodowego Dnia Ptaków rozdano 30 budek lęgowych, a podczas Dnia Jabłoni rozdano ponad 400 kilogramów jabłek starych odmian jabłoni pochodzących z sadów ŚOB oraz ok. 400 kilogramów jabłek, gruszek i śliwek zakupionych ze środków WFOŚiGW w Katowicach.

Ponadto przeprowadzono 14 akcji ekologiczno – edukacyjnych na FB i stronie internetowej Ogródu.

4. Partnerzy i instytucje współpracujące ze Śląskim Kalendarzem Ekologicznym przy organizacji rodzinnych świąt przyrodniczo-ekologicznych

1. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
2. Mikołów – Ogród Życia
3. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków
4. Górnośląskie Koło Ornitologiczne
5. Małopolskie Towarzystwo Ornitologiczne
6. Śląski Ogród Zoologiczny w Chorzowie
7. Mikołowski Klub Krótkofalowców
8. Fabryka Energii z Orzesza
9. Zgrana Rodzina
10. Pasieka Edukacyjna „Skrzydłaci Przyjaciele”
11. Bowtech Polska
12. Tauron Wytwarzanie
13. Festiwal Biegów
14. Agencja Rynku Rolnego
15. Stowarzyszenie Szkryfka
16. 20 Drużyna Harcerska Strumień
17. Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
18. OSP Bujaków
19. Tandemowe Trip Love
20. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa
21. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa
22. ŚODR Częstochowa
23. REMONDIS

5. Udział pracowników ŚKE w konferencjach, szkoleniach oraz wydarzeniach zewnętrznych.

1. Noc Biologów – UŚ Katowice, 12-01-2018 – Weronika Ratajska
2. Konferencja: Climate Speakers Network, Stakeholders kick-off event, Katowice, Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum, 09-03-2018 – Ewelina Roszkowska
3. Kurs: „InDesign od podstaw” – Publishing School, Kraków , 18-03-2018 - Weronika Ratajska
4. Konferencji – Climate Speakers Network, Stakeholders kick-off event, Katowice, Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum, cz. 2, 27-04-2018– Ewelina Roszkowska

5. Europejski Tydzień Zrównoważonego Rozwoju 2018, 30 maja-5 czerwca 2018 – ŚKE
6. Dzień Dziecka w ŚOB (3-06-18)

6. Wywiady udzielone przez pracowników ŚKE.

1. 07-12-2017 wywiad dot. Kiermasz świąteczny – Radio Express (Anna Dobrowolska, Krzysztof Lewicki)
2. 19-04-2018 wywiad dot. Dnia Ziemi – Radio Express (Anna Dobrowolska)
3. 09-05-2018 wywiad dot. Międzynarodowego Dnia Bioróżnorodności, ZONKW, Konkurs Kreatywny – Radio Fest (Anna Dobrowolska)
4. 09-05-2018 wywiad dot. Międzynarodowego Dnia Bioróżnorodności, ZONKW – Radio eM (Anna Dobrowolska)
5. 29-05-2018 wywiad dot. Dnia Dziecka i Międzynarodowego Dnia Wiatru - Radio Fest (Anna Dobrowolska, Ewelina Roszkowska)
6. 30-05-2018 wywiad dot. Dnia Dziecka i Międzynarodowego Dnia Wiatru - Radio Express (Anna Dobrowolska)
7. 03-06-2018 wywiad dot. Dnia Dziecka – TVP3 (Anna Dobrowolska)
8. 31-10-2018 wywiad dot. SPIN-Day, Biwak Andrzejkowy, Dzień Śnieżynki – Radio FEST (Sylwia Prusko)

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ ŚLASKIEGO BANKU NASION

1. Głównie zadania

Kontynuacja projektu „FlorNatur Silesia - ochrona *ex situ* wybranych gatunków muraw kserotermicznych wymienionych w Czerwonej liście roślin województwa śląskiego” dofinansowanego ze środków WFOŚiGW w Katowicach.

Realizacja trwałości projektu „Przyszkolne ogrody siedliskowe” współfinansowanego ze środków Funduszu Inicjatyw Obywatelskich (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej). Zadania do 2018 roku obejmują prowadzenie badań i edukacji na terenie powstałych pięciu ogródków, przeprowadzenie ankiet i konkursów, przygotowywanie sprawozdań.

Realizacja trwałości projektu „FlorNatur ROBIA” dofinansowanego ze środków Narodowego Funduszu NFOŚiGW. Projekt zakończony w 2015 roku, trwałość 5 lat. W roku 2018 kontynuowano niezbędne działania związane z trwałością projektu.

W roku 2018 rozpoczęto realizację projektu finansowanego z funduszy Unii Europejskiej pn. „FlorIntegral – zintegrowana ochrona *in situ* i *ex situ* rzadkich, zagrożonych i priorytetowych gatunków flory na terenie Polski”

Numer: POIS.02.04.00-00-0006/17

Kierownik projektu: dr Leszek Trząski

Okres realizacji: 01.01.2018 – 31.12.2020
Budżet projektu: całkowita wartość projektu 6 025 547,67 zł
kwota dotacji: 5 121 715,50 zł (instytucja finansująca: Unia Europejska Fundusz Spójności)

Celem całego projektu jest czynna ochrona szaty roślinnej, w tym zbiorowisk i gatunków flory Polski poprzez realizację szeroko zakrojonego planu zintegrowanych działań ochrony czynnej *in situ* i *ex situ* wybranych gatunków oraz ich siedlisk. W roku 2018 zbierano materiał roślinny ze stanowisk gatunków ujętych w projekcie. Obecnie trwają prace mające na celu zabezpieczenie nasion w warunkach kriogenicznych oraz materiału genetycznego w niskich temperaturach. Dotychczasowa realizacja projektu pozwoliła na rozbudowę techniczną zaplecza laboratoryjnego Banku Nasion. Rozpoczęto prace związane z rozbudową zintegrowanej bazy danych Banku DNA, Banku Nasion i kolekcji botanicznych.

2. Pozostałe zadania

- Pielęgnacja roślin pokojowych znajdujących się na terenie Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ PRACOWNI BADAŃ NAD SYSTEMAMI ADAPTACYJNYMI

Przedmiotem działań Pracowni w 2018 roku była kontynuacja prac nad rozwojem koncepcji autonomicznych systemów adaptacyjnych w kontekstach społecznych, przyrodniczych i ekonomicznych. Ponadto miesiąc lipiec bieżącego roku zaznaczył się w działalności Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie wielką imprezą w skali światowej. A mianowicie tutaj odbyła się pierwsza edycja międzynarodowej szkoły letniej pt. Ekosemiotyczny Paradygmat Natury I Kultury: Transdyscyplinarne Poszukiwania w Cybernetyce Uczenia się, Przystosowania Się, Pojmowania i Przystawiania Sobie Wiedzy. Szkoła ta została zorganizowana w postaci około czterdziestoosobowego sympozjum przez Instytut Filologii Angielskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Śląski Ogród Botaniczny w Mikołowie razem z PAN Ogrodem Botanicznym Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej w Powsinie, we współpracy i pod auspicjami Polskiej Akademii Nauk, Międzynarodowego Instytutu Komunikologii z Waszyngtonu, Dystryktu Kolumbia, USA Sympozjum trwało od 9 do 12 lipca 2018 roku.

Temat niniejszej szkoły letniej wchodził w zakresy poznawcze psychologii biologiczno-ewolucyjnej, semiotycznej fenomenologii komunikacji międzyludzkiej, socjologii edukacyjnej jak też i antropologii kulturowej. Jako taki łączył powiązane ze sobą dwie tradycje badawcze zorientowane na umysł i mózg oraz aktualność

i wirtualność, a mianowicie epistemologie jako metanaukową teorię wiedzy lub psychofizjologiczną teorię przyswajania sobie wiedzy oraz ekologię jako teorię środowiskowego zanurzenia systemów organizmalnych i społecznych.

Kluczową rolę odegrali inicjatorzy niniejszej szkoły spośród znamienitych osobistości pełniących honory członków w Komitecie naukowym profesor dr Richard L. Lanigan, członek laurowy, dyrektor Międzynarodowego Instytutu Komunikologii (ICI = International Communicology Institute) z Waszyngtonu, Dystryktu Kolumbia i profesor dr Ronald C. Arnett, członek laurowy ICI, kierownik Katedry Retoryki Komunikacji Uniwersytetu Duquesne z Pittsburgha, Pensylwanii, USA, w Komitecie organizacyjnym – doktor Paweł Kojs, dyrektor Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie i PAN Ogrodu Botanicznego Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej w Powsinie, profesor dr hab. Zdzisław Wąsik, profesor senior Wydziału Anglistyki Uniwersytetu im Adama Mickiewicza w Poznaniu, rektor senior i kierownik Katedry Semiotyki lingwistycznej Wyższej Szkoły Filologicznej we Wrocławiu, jako zasadniczy koordynator całego przedsięwzięcia oraz w Komitecie programowym – dr hab. Elżbieta Magdalena Wąsik, członek zwyczajny ICI, prof. UAM, dyrektor recenzentów.

Doniosłym wydarzeniem o charakterze naukowo-społecznym było wyróżnienie dyplomami i medalami okolicznościowym Instytutu Komunikologii dwóch organizatorów szkoły letniej. Z inicjatywy Collegium Scholasticum Lauretum został powołany na piątego członka laurowego, dotychczasowy członek zwyczajny Zdzisław Wąsik, dyrektor i koordynator Biura Kolegium Członków ICI na Europę, za nadzwyczajne osiągnięcia w dziedzinie organizacji badań naukowych udokumentowane w wystąpieniach plenarnych na międzynarodowych spotkaniach naukowych i pochodnych publikacjach. Natomiast na wniosek dyrektora i Kolegium Członków ICI Paweł Kojs został mianowany członkiem zwyczajnym Instytutu Komunikologii w Waszyngtonie.

W programie sympozjum ustabilizowała się grupa dwudziestu siedmiu do trzydziestu spośród trzydziestu pięciu aktywnych uczestników, reprezentujących takie kraje jak Brazylia, Dania, Estonia, Niemcy, Polska, Rosja, Rumunia, Turcja, Stany Zjednoczone i Włochy, którzy nie tylko wygłaszali swoje wykłady, ale także brali udział w ożywionych dyskusjach. Bliskie powiązanie tematycznie z motywem wiodącym sympozjum miały godzinne wykłady plenarne doktor Priscili Borges, pracującej na stanowisku adiunkta w Katedrze Sztuk Audiowizualnych i Reklamy, Wydziału Komunikacji Uniwersytetu w Brazylii oraz dr hab. Søren Brier, pracującego na stanowisku profesora nadzwyczajnego w Katedrze Zarządzania, Społeczeństwa i Komunikacji Kopenhaskiej Szkoły Biznesu, założyciel i czasopisma *Cybernetics & Human Knowing*. Priscila Borges przedstawiła swoje podejścia praktyczne w zastosowaniu teorii filozofa amerykańskiego Charlesa Sandersa Peirce'a do umysłu, przekonań i internetowych mediów społecznościowych. Natomiast wystąpienie Sorena

Briera było pewnego rodzaju sprawozdaniem teoretycznym z prac badawczych autora prowadzonych na bazie jego rozprawy habilitacyjnej o tym, jak czynić różnicę znaczącą, czyli o cybernetycznej niedualistycznej ramie trans-dyscyplinarnej dla natury i kultury

Zapowiedziany w księdze abstraktów z kolei godzinny referat plenarny Richarda L. Lanigana miał dotyczyć spojrzenia Gregory'ego Batesona na różnicę, czyli kultury ekologii w naturze. Został one jednak znacznie rozszerzony o poglądy lingwistyczne na temat funkcji języka według Romana Jakobsona.

Podsumowującym natomiast wkładem do konferencji był specjalny wykład dotyczący życia roślin, był czterdziestominutowy wykład, Pawła Kojsa umiejscowiony w programie na ostatni dzień, stanowiący przyczynek do ujednoczonej koncepcji genetycznie sterowanego dostosowania się mózgu i umysłu systemów fizycznych, biologicznych i kulturowych do ich otoczenia środowiskowego.

Rzut oka na podział sekcji tematycznych w programie obejmujących wykłady czterdziestominutowe (z trzydziestominutową prezentacją i dziesięciominutową dyskusją), pozwolił zauważyć, że były one częściowo poklasyfikowane według określonych motywów zapowiedzianych w tytule sympozjum, a częściowo zachodziły na siebie zakresami pojęciowymi. Wśród głównych motywów treściowych przewijały się pytania o kryteria uzasadniające wyodrębnienie cech relacyjnych i egzystencjalnych pojęcia systemu ekologicznego, czy też środowiskowo uwarunkowanego systemu porozumiewania się. Tutaj mieściły się zagadnienia w klasyfikacji kultur i cywilizacji w kontekście cybernetyki jako nauce no systemach, albo też modelowanie rzeczywistości według światów możliwych, światów realnie istniejących w indywidualnych doświadczeniach człowieka i światów wnioskowanych przejawiających się w narracjach życia codziennego i kultury artystycznej. Referenci omawiali też rolę uczenia się w kulturze i naturze poprzez znaki, kształtowania postaw uczących się poprzez nabywanie wartości, a także na formowanie aktów prawnych regulujących zachowanie jednostek i retorykę komunikacji w życiu społecznym, albo też ram kwalifikacyjnych normujących sposoby przyswajania wiedzy i treści uczenia przyczyniające się do stanu wiedzy u uczących się. W jednych wystąpieniach podkreślano rolę kreatywności w działaniach człowieka, przełamaniu konwencji i dążeniach do innowacyjności, a w drugich wskazywano na zagrożenia, jakie globalne rozprzestrzenienie technologii elektronicznej i cywilizacji medialnej wpływa destrukcyjnie na środowisko naturalne i kulturę wzajemnego obcowania w życiu codziennym człowieka. Te ostatnie tematy były przedmiotem szczególnie ożywionych dyskusji, w których najczęściej głos zabierali znamienici uczestnicy zagraniczni i krajowi, specjalizujący się w dziedzinie teorii komunikacji, psychologii i antropologii, Richard L. Lanigan, Ronald C. Arnett (z USA), William B. Gomes (z Brazylii), Søren Brier (z Danii), Adam Skibiński oraz sam gospodarz sympozjum Paweł Kojs (z Polski).

Niewątpliwie organizacja kolejnej imprezy odnotowanej na portalach społecznych odwiedzanych przez semiotyków w skali międzynarodowej była znaczącym, po ubiegłorocznym Drugim Sympozjum Batesonowskim (1–4 czerwca 2017), wydarzeniem dla Mikołowa, której burmistrz dr Stanisław Piechula uczestniczył w ceremonii otwarcia szkoły letniej Ekosemiotyczny Paradygmat Natury i Kultury, a następnie w oficjalnej kolacji wydanej dnia 11 lipca, na której uroczysty bankiet poprzedziło wręczenie odznaczeń przez dyrektora Instytutu Komunikologii Richarda L. Lanigana przy asyście RONALDA C. ARNETA.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PRACOWNI KOLEKCJI SIEDLISKOWYCH ŚLĄSKIEGO OGRODU BOTANICZNEGO W RADZIONKOWIE

Pracownia Kolekcji Siedliskowych sprawuje nadzór nad kolekcjami w Śląskim Ogrodzie Botanicznym w Radzionkowie: siedliskowymi (zbiorowiska młak, łąk trzęślicowych i suchych wrzosowisk oraz muraw i zarośli kserotermicznych i muraw psammofilnych) oraz tematycznymi (sadowniczą, roślin ozdobnych, dendrologiczną). Prowadzi również działalność edukacyjną w ramach funkcjonowania Regionalnej Stacji Edukacji Ekologicznej oraz bierze udział w wydarzeniach zewnętrznych.

Realizowane zadania:

1. Edukacja

1.1 Realizacja warsztatów edukacyjnych (w terminie od 01.01.2018 do 31.10.2018):

- zajęcia prowadzone przez Towarzystwo Przyjaciół Śląskiego Ogrodu Botanicznego: 3426 uczestników,
- zajęcia współfinansowane przez WFOŚiGW w Katowicach: 3234 uczestników
- Edukacja Miast dla Miasta Radzionków: 309 uczestników,
- zajęcia przeprowadzone przez pracowników RSEE: 265 uczestników,

1.2. Wydarzenia edukacyjne

27.01.2018 - Zimowe Ptakoliczenie,

18.02.2018 – prowadzenie warsztatów dla dzieci w trakcie imprezy otwartej Ptaszkowe love na 3 Stawach w Katowicach,

25.03.2018 - Dzień wiosny

13.04.2018 - Księżogórska Sowa Noc wydarzenie współorganizowane z Piekarskim Stowarzyszeniem Przyrodników,

17.04.2018 – prelekcja w ramach Gali wręczenia nagród w III Turnieju Farmaceutycznym w Zespole Szkół Medyczno-Chemicznych w Tarnowskich Górach,

26.04.2018 - Wrota Czasu-gra miejska współorganizowana z 12 DH Oręż,
20.05.2018 - prowadzenie stoiska edukacyjnego w trakcie Dnia Bioróżnorodności w Śląskim Ogrodzie Zoologicznym w Chorzowie,
04.06.2018 - Dzień Dziecka w ŚOB - InO mi się nie zgub - współorganizacja z 12 DH Oręż Imprezy na Orientację,
05.06.2018 - Dzień Dziecka w ŚOB - Zostań Światozmieniaczem- współorganizacja z 12 DH Oręż gry terenowej dla dzieci,
08.06.2018 - stoisko edukacyjne w ramach obchodów Dni Radzionkowa
27.08.2018 - „Bio ogródek- niech służy Ci natura” warsztaty kompostowania przeprowadzone we współpracy z UM Radzionków,
31.08.2018 - Piknik w Ogrodzie
31.08-02.09.2018 - Harcerski Start 2018 – współorganizacja z 12 DH Oręż oraz 10 DH Kierunek biwaku drużyn harcerskich,
16.09.2018 - Dzień Geologa
05.10.2018 - Święto Pieczonego Ziemniaka - współorganizacja z Hufcem ZHP Bytom
07.10.2018 - Dzień Drzewa
13.10.2018 – stoisko dla dzieci oraz udział w IV edycji Maratonu Sztafetowego w Radzionkowie,

1.3. Organizowane/współorganizowane kursy, szkolenia, spotkania

27.03.2018, 28.03.2018, 04.04.2018 - kurs szczepienia drzew owocowych,
19.04.2018, 25.05.2018, 08.08.2018, 14.08.2018 - prelekcje w ramach projektu „Bier kije i ciś na Księżo Góra” (współorganizacja z Cidry Lotajom),
Od kwietnia do października - warsztaty fotografii przyrodniczej (współorganizacja ze Związkiem Polskich Fotografów Przyrody) ,
22.05.2018 spotkania w ramach ogólnopolskiego wydarzenia „II Tygodnia Godnego Porodu” (współorganizacja ze „Szkołą Narodzin Mama, Tata i Ja”
14.07.2018 – Cider Lato – turniej szachowy (współorganizacja ze Stowarzyszeniem Szachowym „Pionek Radzionków”),
15.07.2018 – spotkanie Koła Pszczelarzy z Nakła Śląskiego (współorganizacja ze Związkiem Pszczelarzy),
Cyklicznie (każdy trzeci piątek miesiąca) odbywają się spotkania w ramach Klubu Mam,

2. Realizowane/współrealizowane projekty w 2018 r.

- Doposażenie pracowni edukacyjnych Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie i Radzionkowie 100/2018/45/EE/ap/D z dnia 08.05.2018, termin realizacji 31.01.2018-30.06.2018,
- Kampania na rzecz ochrony klimatu: "Klimat dla Śląska" 308/2018/45/EE/ee/D z dnia 27.07.2018, termin realizacji 01.02.2018-31.12.2019,

- Rozbudowa kolekcji sadowniczej Śląskiego Ogródu Botanicznego w Mikołowie (etap VIII) oraz w Radzionkowie (etap IV) 209/2018/45/OP/wb/D z dnia 22.06.2018, termin realizacji 01.03.2018 – 30.11.2018,
- Warsztaty edukacji przyrodniczej i ekologicznej ŚOB realizowane w latach 2018-2019 438/2018/45/EE/ee/D, termin realizacji 01.09.2018-30.06.2019,
- FlorIntegral – zintegrowana ochrona ex situ i in situ rzadkich, zagrożonych i priorytetowych gatunków flory na terenie Polski, umowa nr POIS.02.04.00-00-0006/17-00.

2.1. Projekty złożone w 2018r.

- Ogrodowe inspiracje, Fundacja Santander, wnioskowana kwota dofinansowania 6 970 zł

2.2. Wnioski, które nie otrzymały dofinansowania

- „Sztuka kwitnie w Ogrodzie”, Narodowe Centrum Kultury, wnioskowana kwota dofinansowania 43 150 zł

3. Zlecenia zewnętrzne

- Umowa o pielęgnację płatów roślinności przeniesionych z MPL Katowice, Górnośląskie Towarzystwo Lotnicze S.A., umowa nr GTL/JRP/252/2013 z dnia 05.11.2013 (91 500zł na 2018 r)
- "Prace związane z terenami zielonymi parku przy zamku w Dąbrowie", Uniwersytet Opolski, umowa nr U/33/2016 z dnia 28.07.2016, (21 000 zł n a 2018 r,)
- Edukacja Miast, Urząd Miasta Radzionków, umowa nr KE.272.2.2018 z dnia 19.02.2018 (3 498 zł)
- Ocena zagrożeń stanowisk gatunków i siedlisk przyrodniczych DZP.381.011.2018. UGS w zakresie części A, Uniwersytet Śląski (5 000 zł na 2018r.)
- usługi nadzoru botanicznego i ornitologicznego w związku z realizacją zadania pn.: „Budowa drogi powiatowej łączącej ulicę Podmiejską w Piekarach Śląskich z ulicą Szybową w Radzionkowie”, UM Piekary Śląskie umowa nr BZO 032-644/18 z dnia 07.08.2018 (9 800 zł)
- Przeniesienie i usunięcie roślin chronionych wraz z nadzorem przyrodniczym w ramach zadania inwestycyjnego pn. "Zagłębiowski Park Sportowy w Sosnowcu", umowa nr WIM.272.20.1.29.2018 z dnia 27.06.2018 (23 600 zł)

4. Stażyści i praktykanci

Praktyki studenckie z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

- 1 osoba w terminie od 02.07.2018 r. do 31.07.2018 r.,
- 1 osoba w terminie od 03.09.2018 r. do 21.09.2018 r.,

- 1 osoba w terminie od 03.09.2018 r. do 23.09.2018 r.

Praktyki zawodowe dla uczniów szkół średnich:

- 3 osoby w terminie 07.05.2018-20.05.2018 z Zespołu Szkół – Państwowe Szkoły Budownictwa.

Staże zawodowe

- 2 osoby w terminie 01.07.2018–27.07.2018r w ramach realizacji projektu pt. Zawodowa Akademia Rynku Pracy w powiecie bytomskim,

- 3 osoby w terminie 09.07.2018–07.08.2018 w ramach realizacji projektu pt. Szkoła na miarę potrzeb rynku pracy,

5. Udział w szkoleniach, kursach

- udział w szkoleniu organizowanym przez UM Radzionków, tematyka: RODO, loterie fantowe.

6. Konferencje naukowe, publikacje

- Konferencja „Ochrona torfowisk alkalicznych w Polsce”, 28.06.2018, Widoradz,
- Konferencja „Miasto ludzi, miasto owadów...”, 02.03.2018, Katowice,
- Spotkanie PTB Oddział Śląski w Katowicach, wygłoszenie prezentacji pt. „Bogactwo źródlisk tatrzańskich”, 22.03.2018, Katowice.

7. Rozbudowa i pielęgnacja kolekcji roślinnych w Ogrodzie botanicznym

W 2018 roku realizowane były następujące zadania związane z rozbudową i pielęgnacją Śląskiego Ogródu Botanicznego w Radzionkowie:

- monitoring oraz pielęgnacja (nawadnianie, koszenie, usuwanie niepożądanych gatunków roślin, usuwanie podrostu drzew) przeniesionych zbiorowisk roślinnych z terenu MPL Katowice w Pyrzowicach;
- rozbudowa sadu poprzez nasadzenie krzewów jadalnych oraz wykonanie nawodnienia,
- bieżąca pielęgnacja i wzbogacanie kolekcji siedliskowych o gatunki roślin pozyskane z natury;
- namnażanie roślin do bieżących projektów i zasilania kolekcji w Ogrodzie.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PRACOWNI KOLEKCJI NAUKOWYCH, ZACHOWAWCZYCH ORAZ OZDOBNYCH

Pracownia Kolekcji Naukowych, Zachowawczych oraz Ozdobnych ŚOB powstała w 2012 roku w wyniku połączenia Pracowni Kolekcji Roślin Ozdobnych z Pracownią Kolekcji Naukowych i Zachowawczych Śląskiego Ogrodu Botanicznego.

Sprawuje ona nadzór nad kolekcjami:

- ozdobnymi, w tym: Kolekcją dendrologiczną (drzewa i krzewy ozdobne), Ogrodem tarasowym, Ogrodem kwiatowym (kolekcja kwiatowa, kolekcja rododendronów, łąka trześlíčowa), Ogrodem traw ozdobnych; Ogrodem roślin wodnych; Łąką kwietną i Murawą kserotermiczną;
- zachowawczymi, w tym: Kolekcją sadowniczą starych odmian drzew, krzewów i pnączy owocowych, Kolekcją owocowych drzew ozdobnych oraz Kolekcją zachowawczą irysów;
- edukacyjnymi, to jest: Kolekcją edukacyjną roślin energetycznych oraz Kolekcją roślin użytkowych (uprawnych, warzywnych i zielarskich).

1. Pracownicy

W Pracowni, na mocy umowy o pracę, zatrudnione były osoby na stanowiskach:

- kurator Kolekcji Roślin Ozdobnych – (1 etat) od 01.04.2016 r. do nadal;
- kurator Kolekcji Naukowych i Zachowawczych – ($\frac{1}{2}$ etatu) od 01.03.2017 r. do 31.10.2018 r.;
- kurator Kolekcji Roślin Użytkowych – ($\frac{2}{3}$ etatu) od 01.04.2017 r. do 30.11.2018;
- architekt krajobrazu – (1 etat) od 01.09.2015 r. 30.11.2018 r.;
- Pracownik fizyczny – (2 etaty) od 06.10.2014 r. do nadal;

2. Realizowane zadania

W 2018 roku realizowane były następujące zadania dofinansowane z Wojewódzkiego funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach:

- „Rozbudowa kolekcji sadowniczej Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie (etap VIII) oraz w Radzionkowie (etap IV)”. Projekt ten realizowany jest jednocześnie na terenie ogrodów w Radzionkowie i Mikołowie. Cele projektu: 1). Ochrona starych odmian drzew i krzewów owocowych w regionie – realizowany poprzez pobór zrazów od osób zgłaszających chęć ich podarowania (mieszkańcy województwa śląskiego), a następnie przeszczepieniu ich na podkładowki w ŚOB i oddaniu beneficjentom; 2). Zwiększenie bioróżnorodności kolekcji sadowniczych – realizowany poprzez zakup sadzonek nowych odmian roślin sadowniczych, a także zwiększenie liczby podkładek drzew owocowych (jabłoni, grusz etc.) do dalszych szczepień; 3). Propagowanie

idei ochrony bioróżnorodności roślin sadowniczych (drzew, krzewów i pnączy) poprzez wydanie broszury edukacyjnej pt. „O owocach”. Umowa Dotacji nr 209/2018/OP/wb/D z dnia 22.06.2018. Kwota dofinansowania: 23 260,00 zł. Planowany termin zakończenia projektu: 30.11.2018 r.

- „Rozwój Kolekcji Ogród Edukacyjny Roślin Uprawnych Śląskiego Ogródu Botanicznego w Mikołowie – etap II” – Zajmuje obszar 0,6 ha na terenie Ogródu Czerwonego ŚOB w Mikołowie (ul. Grudniowa). Cele projektu: 1). Rozbudowa kolekcji roślin użytkowych – realizowana poprzez nowe nasadzenia i budowę infrastruktury (murki, podniesione zagony do uprawy warzyw etc.); 2). Zwiększenie bioróżnorodności obszaru ŚOB – poprzez nasadzenia roślin jednorocznych, dwuletnich i wieloletnich bylin; 3). Zwiększenie potencjału edukacyjnego ŚOB poprzez prowadzenie na terenie kolekcji zajęć edukacyjnych. Umowa Dotacji nr 205/2018/45/OP/wb/D z dnia 22.06.2018. Kwota dofinansowania: 32 890,00 zł. Planowany termin zakończenia realizacji zadania: 30.11.2018 r.
- „Założenie winnicy na terenie Śląskiego Ogródu Botanicznego w Mikołowie – zadanie dwuletnie realizowane w latach 2017-2018. Zrealizowany na obszarze 1 ha, w sąsiedztwie Kolekcji Roślin Użytkowych na terenie ŚOB w Mikołowie (ul. Grudniowa, Ogród Czerwony). Cele projektu: 1). Popularyzacja uprawy winorośli i zakładania winnic w naszym regionie poprzez zakładanie kolekcji winorośli w Śląskim Ogródku Botanicznym; 2). Zwiększenie bioróżnorodności kolekcji sadowniczych, przed wszystkim poprzez posadzenie 3000 szt. winorośli; 3). Propagowanie idei ochrony bioróżnorodności roślin sadowniczych oraz powrotu do zapomnianych tradycji winiarstwa polskiego. Umowa dotacji nr 246/2017/45/OP/wb/D z dnia 05.06.2017. Kwota dofinansowania: 50 475,00 zł. Projekt zakończony 30.06.2018 r.
- „Budowa Śląskich Kolekcji Siedliskowych – etap III. Nasadzenia soliterowe.” Projekt realizowany przy merytorycznym wsparciu Pracowni Kolekcji Siedliskowych Śląskiego Ogródu Botanicznego w Radzionkowie. Realizowany na terenie Ogródu Zielonego na powierzchni 0,1 ha. Podstawowym celem projektu jest posadzenie 110 szt. drzew stanowiących tzw. solitery, czyli samotnie rosnące drzewa, będące uzupełnieniem zakładanych na terenie Ogródu Zielonego kolekcji siedliskowych. Do posadzenia użyto drzew dużych, około 10 letnich. Umowa dotacji Nr 210/2018/45/OP/wb/D z dnia 22.06.2018. Kwota dofinansowania: 32 830,00 zł. Planowany termin zakończenia projektu: 30.11.2018 r.
- „Rozbudowa kolekcji roślinnych na terenie Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej Śląskiego ogrodu Botanicznego. Czyżnie” – Projekt realizowany przy merytorycznym wsparciu Pracowni Kolekcji Siedliskowych Śląskiego Ogródu Botanicznego w Radzionkowie. Realizowany na terenie Ogródu Żółtego (teren CEPiE ŚOB, ul. Sosnowa 5) o na powierzchni 0,3 ha. Projekt ma na celu

stworzenie seminaturalnego siedliska czyżniowego z dominującą śliwą tarniną (*Prunus spinosa*) wzdłuż ogrodzenia pomiędzy portiernią a budynkiem Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej ŚOB z wieżą widokową. Umowa dotacji nr 212/2018/45/OP/wb/D z dnia 22.06.2018. Kwota dofinansowania: 18 533,00 zł. Projekt zakończony 30.09.2018 r.

Realizowane zadania mają na celu rozbudowę istniejących kolekcji oraz zakładanie nowych na terenach dotychczas niezagospodarowanych.

3. Zadania związane z pielęgnacją kolekcji Śląskiego Ogrodu Botanicznego

Poza realizacją zadań dofinansowanych w poszczególnych kolekcjach odbywały się niezbędne prace pielęgnacyjne wynikające z ich specyfiki:

- Kolekcje ozdobne: 1) pielęgnacja trawnika, 2) pielęgnacja drzew i krzewów ozdobnych: cięcia formujące i sanitarne, obsypywanie korą, odchwaszczenie, zabezpieczanie palikami, usuwanie wypadów i wykrotów 3) zabiegi pielęgnacyjne traw ozdobnych (cięcie, wyczesywanie, nawożenie, wiązanie w chochoły na okres zimowy) 4) zabiegi pielęgnacyjne bylin (wiosenne porządkowanie i cięcie bylin po zimie, dzielenie bylin, cięcie przekwitłych kwiatostanów, bieżące prace przy prawidłowym utrzymaniu bylin- podcinanie kwiatostanów bylin ozdobnych z liści, stawianie podpór pod rośliny itp.) 5) nawożenie nawozami mineralnymi i naturalnymi – kompostem; 6) opryski przeciw chorobom i szkodnikom; 7) zabezpieczanie drzew przed zającami i sarnami poprzez instalowanie specjalistycznych osłonek z siatki; 8) zabezpieczenie krzewów i bylin na okres zimowy poprzez odpowiednie wiązanie, wykonywanie chochołów i okrywanie igliwem i agrowłókniną.
- Kolekcja sadownicza: 1) cięcia formujące, odnawiające i sanitarne drzew i krzewów owocowych; 2) szczepienie podkładek (drzew) zrazami pobranymi w wyniku ekspedycji terenowych; 3) pielęgnacja podkładek i szczepów (młodych drzewek) w szkółce poprzez: usuwanie zbędnych pędów, odchwaszczenie, wykonywanie oprysków przeciwko chorobom i szkodnikom; 4) sadzenie nowych drzew i krzewów w odpowiednio przygotowanych miejscach; 5) nawożenie drzew, krzewów, pnączy i roślin w szkółce nawozami mineralnymi; 6) poprawianie i wykonywanie mocowań drzewek do palików; 7) zabezpieczanie drzew przed zającami i sarnami poprzez instalowanie specjalistycznych osłonek z siatki; 8) okopywanie drzew w celu utrzymania tzw. czarnego ugoru dla lepszej absorpcji mikro- i makroelementów przez drzewa; 9) zabezpieczenie drzew na okres zimowy.
- Kolekcja Edukacyjna Roślin Energetycznych: 1) wycinanie nadziemnych części roślin energetycznych w celu pobudzenia ich rozrostu;
- Kolekcja Edukacyjna Roślin Uprawnych, Warzywnych oraz Zielarskich: 1) polowe prace ziemne – orka, bronowanie, uprawa agregatorem; 2) wysiew roślin uprawnych do gruntu (zboża i niektóre warzywa) i w rozsądzie (warzywa) oraz

na podniesionych zagonach (warzywa, zboża i kwiaty); 3) wysadzenie warzyw i ziół w zagonach (ziemnych i tzw. podniesionych); 4) naprawianie oraz przygotowywanie infrastruktury towarzyszącej, tj. kryjówek dla drobnych zwierząt; 5) usuwanie chwastów; 6) zbiór, segregacja i przygotowywanie plonów do przechowywania; 7) koszenie ścieżek trawiastych w kolekcji; 8) przygotowanie gleby do spoczynku zimowego.

- Łąka kwietna – przeprowadzono kolejne etapy rewitalizacji łąki kwietnej: 1) orka i pozostawienie łąki „w skibie” 2) uprawa glebogryzarką, 3) przygotowanie terenu do siewu
- Winnica – na terenie zakładanej kolekcji przeprowadzono następujące prace: 1) wyrównanie terenu po posadzeniu, 2) koszenie samosiewów; 3) prace pielęgnacyjne polegające na przywiązywaniu winorośli do konstrukcji nośnej
- Śląskie Kolekcje Siedliskowe – w obecnym sezonie wegetacyjnym przeprowadzono prace pielęgnacyjne w istniejącej części oraz prace przygotowawcze w części rozbudowywanej: 1) wykoszenie terenu boru sosnowego założonego w 2016 r., 2) wyznaczenie terenu pod nasadzenia, 3) prace porządkowe na terenie kolekcji.

Ponadto pracownia zajmowała się bieżącym utrzymaniem pozostałych terenów (to jest łąk, pola uprawnego). Prace polegające na regularnym koszeniu terenów łąkowych (trzy razy w roku) oraz uprawie polowej (uprawa kukurydzy) były wykonywane w ramach umowy barterowej.

4. Udział w seminariach, konferencjach i targach

- Udział w Dniu Wiosny organizowanych przez ŚOB w Radzionkowie – rozdanie jabłoni (100 szt.) uzyskanych ze szczepienia zrazów pobranych od okolicznych mieszkańców w ramach działań statutowych, 25 marca.
- Udział w Targach Ogrodniczych Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Ornontowicach. Kurator (1 osoby) pełnili rolę wystawców prezentując działalność Śląskiego Ogród Botaniczny, 10 maja
- Udział w Targach Ogrodniczych „Zieleń to Życie” w warszawskim centrum EXPO XXI. Kuratorzy (2 osoby) pełnili rolę wystawców prezentujących Radę Ogrodów Botanicznych w Polsce szczególnie promując Śląski Ogród Botaniczny, 6 – 8 września
- Przeprowadzenie warsztatów pomologicznych (min. Oznaczanie odmian jabłoni z sadów Śląskiego ogrodu Botanicznego) dla uczestników (rodzin z dziećmi), w ramach obchodów „Dnia Jabłoni” Śląskiego Kalendarza Ekologicznego, 7 października

5. Organizowane szkolenia

- „Kurs szczepienia drzew owocowych” – organizowany w Radzionkowie (30 marca, w sumie 30 uczestników), 5-godzinne szkolenie mające na celu praktyczne zapoznanie się ze szczepieniem drzew owocowych na przykładzie jabłoni;
- „Kurs szczepienia drzew owocowych” – organizowany w Radzionkowie dla uczniów technikum Leśnego w Brynku (12 uczestników), 5-godzinne szkolenie mające na celu praktyczne zapoznanie się ze szczepieniem drzew owocowych na przykładzie jabłoni; 28 marca

6. Współpraca

Pracownia współpracowała z następującymi podmiotami:

- Nadleśnictwo Katowice – Założenie naturalnej czyżni na terenie Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej Śląskiego Ogródu Botanicznego w Mikołowie (Sosnowa 5), w ramach współpracy Nadleśnictwo przekazało nieodpłatnie 1 300 szt. sadzonek roślin;
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Ornontowicach – organizacja i prowadzenie praktycznej nauki zawodu technik ogrodnik w ramach przedmiotu: Uprawy ogrodnicze, realizowane od 01.09.2016 r.;
- Telewizja Polska SA oddział Katowice (TVP Katowice) – współpraca w realizacji programu „Kwadrans w Ogrodzie”, wystąpienie dotyczące Kolekcji sadowniczej oraz Kolekcji Roślin Uprawnych, Warzywnych i Zielarskich Śląskiego Ogródu Botanicznego. Data nagrania: 25 lipca, pierwsza emisja: 8 sierpnia; 29 październik, emisja nieokreślona przez TVP Katowice;
- Zespół Szkół Leśnych i Ekologicznych im. Stanisława Morawskiego w Brynku – współpraca polegająca na zorganizowaniu „Kursu szczepienia drzew owocowych” dla zainteresowanych uczniów. Opis zajęć w pkt. 5;

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁAŃ PROMOCYJNYCH, W TYM WSPÓŁPRACY Z MEDIAMI

1. Strona WWW

Śląski Ogród Botaniczny prowadzi witrynę internetową www.obmikolow.robia.pl. Jej redaktorami są pracownicy Ogródu, którzy zajmują się poszczególnymi sprawami, o których informują na stronie. Jest również wersja angielska. Pod koniec grudnia 2018 r. liczba odwiedzin na stronie wynosiła 275 263 tys. odsłon.

2. Facebook

Znaczną część informacji o Ogrodzie mieszkańcy czerpią z serwisu społecznościowego Facebook. Na koniec października 2018 roku internautów, którzy „lubią” fan page, było 5513 tys. Liczba internautów „obserwujących” profil to 5502. Ponadto na Facebooku są tworzone tzw. wydarzenia, dzięki którym internauci mogą do nich dołączyć i otrzymywać bieżące informacje o tym, co jest organizowane w Ogrodzie.

3. Telewizja

Informacje nt. działalności Śląskiego Ogródu Botanicznego w 2018 roku pojawiały się m.in. w takich telewizjach, jak: TVP3 Katowice, TVT, Telewizja Sfera, Telewizja Zabrze, TVS, Tarnovizja.

4. Radio

Informacje nt. działalności Śląskiego Ogródu Botanicznego w 2018 roku pojawiały się m.in. w takich rozgłośniach radiowych, jak: Radio Fest, CCM, Radio Piekary, Radio Express, Radio eM, Radio Silesia, Radio Katowice, Radio Vanessa, RMF.

5. Prasa

Informacje nt. działalności Śląskiego Ogródu Botanicznego w 2018 roku pojawiały się m.in. w takich czasopismach, jak: Gazeta Mikołowska, Gazeta Wyborcza, Dziennik Zachodni, Nowiny Zabrzeńskie, Aktualności Powiatu Mikołowskiego, Nasza Gazeta, Kurier Radzionkowski, Głos Radzionkowa, Skoczek – magazyn klientów SKOK Ziemi Rybnickiej, Wiadomości Botaniczne, Tygodnik Echo.

6. Serwisy internetowe i portale społecznościowe

Informacje nt. działalności Śląskiego Ogródu Botanicznego w 2018 roku pojawiały się m.in. w takich serwisach, jak:

www.pl.tripadvisor.com	www.tg.net.pl	www.planergia.pl
www.mikolowski24.pl	www.slaskie.pl	www.evenea.pl
www.mojmikołow.pl	www.ekolupa.pl	www.mikolow.naszemiasto.pl
www.mikolow.pl	www.rybnik.com.pl	www.ngo.pl
www.zielonalekcja.pl	www.insilesia.pl	www.slaskie.travel
www.silesiakultura.pl	www.gdzieco.pl	www.us.edu.pl
www.silesiadzieci.pl	www.ekogazeta.pl	www.ecoportal.com.pl
www.ekonews.com.pl	www.ulicaekologiczna.pl	www.ekologia.pl
www.ekologiczni.pl	www.ekozycie.pl	www.ecocafe.pl

7. Organizacje i instytucje wspierające promocję wydarzeń w Ogrodzie

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
 PAN Ogród Botaniczny – CZRB w Powsinie
 Akademia Sztuk Pięknych

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach
Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska
Uniwersytet Śląski, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska
Uniwersytet Śląski, Wydział Nauk o Ziemi
Politechnika Śląska
GEOsfera Jaworzno
Egzotarium Sosnowiec
Ogrody botaniczne należące do sieci ROBiA

8. Wywiady udzielone przez pracowników

Przed każdym świętem przyrodniczo-ekologicznym były udzielane wywiady do rozgłośni radiowych, głównie dla Radia Fest, Radia Express i Radia eM nt. szczegółów danego wydarzenia z zaproszeniem radiosłuchaczy do udziału. Wywiadów udzielali: Małgorzata Szymańczyk, Anna Dobrowolska oraz Ewelina Roszkowska. W kwietniu dyrektor Paweł Kojs udzielił wywiadu Telewizji Katowice oraz Telewizji TVT nt. wystawy fotograficznej „Świat przyrody malowany elektronami”. W styczniu Małgorzata Szymańczyk udzieliła wywiadu dla Radia Fest nt. projektów zrealizowanych w 2017 roku przez Ogród dofinansowanych przez WFOŚiGW w Katowicach. W styczniu Wojciech Pikuła udzielił wywiadu dla Radia Katowice nt. akcji oddawania zrazów starych odmian śliw w celu ich zaszczepienia przez pracowników Ogrodu. W lipcu i sierpniu na terenie Ogrodu odbył się cykl nagrań do programu TVP Katowice „Kwadrans w Ogrodzie”. W lipcu Krzysztof Lewicki udzielił wywiadów dla Radia CCM, Radia Fest i Radia Piekary nt. półkolonii organizowanych w Ogrodzie. Ewelina Roszkowska udzieliła wywiadu nt. konkursów organizowanych przez Ogród. Zastępca dyrektora Patryk Bubła udzielił wywiadu dla Dziennika Zachodniego. W listopadzie dyrektor Paweł Kojs udzielił wywiadu dla „Gazety Uniwersyteckiej”.

9. Artykuły (ŚOB w Mikołowie)

Regularnie co miesiąc na łamach „Gazety Mikołowskiej” ukazywały się artykuły promujące wydarzenia w Ogrodzie, kolekcje roślinne i warsztaty edukacyjne. Teksty o podobnej tematyce ukazywały się w „Naszej Gazecie”.

10. Wystawy

Dzięki współpracy z Laboratorium Skaningowej Mikroskopii Elektronowej Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, w dniu 22 kwietnia, uroczyste została otwarta plenerowa wystawa fotograficzna zatytułowana „Świat przyrody malowany elektronami”. To kolejna z wystaw w Ogrodzie, ale zupełnie inna, złożyły się na nią bowiem mikrofotografie wykonane z użyciem mikroskopu elektronowego SEM Hitachi SU 8010. Autorką wszystkich zdjęć jest dr Jagna Karcz, komputerowe barwienia przygotował Bartosz Baran, a opracowanie graficzne wystawy to dzieło Weroniki Ratajskiej artysty plastyka.

11. Botaniczna Piątka

W ramach promocji Ogródu w 2017 roku zostały zorganizowane dwie edycje eventu sportowego pn. „Botaniczna Piątka”. Wydarzenia odbyły się wiosną i latem, zaś edycja jesienna odbędzie się 25 listopada. W biegu i nordic walking na 5 km po Ogródie Botanicznym wzięło udział kilkaset osób z całego regionu. „Botaniczna Piątka” jest wydarzeniem, które przyciąga nie tylko zawodników, ale rzesze kibiców.

SZACOWANA LICZBA ODWIEDZAJĄCYCH OGRÓD

Odsłony

275 263

% całości: 100,00% (275 263)

Sesje

53 255

% całości: 100,00% (53 255)

przejsięcie na stronę anglojęzyczną (...)

4 040

% całości: 100,00% (4 040)

Śr. czas trwania sesji

00:02:33

Śr. dla widoku danych: 00:02:33 (0,00%)

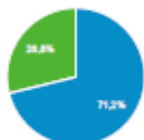

Sesje według Typ użytkownika

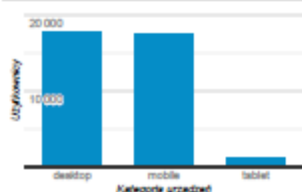
Typ użytkownika	Sesje
New Visitor	36 107
Returning Visitor	17 148

Odsłony według Płeć

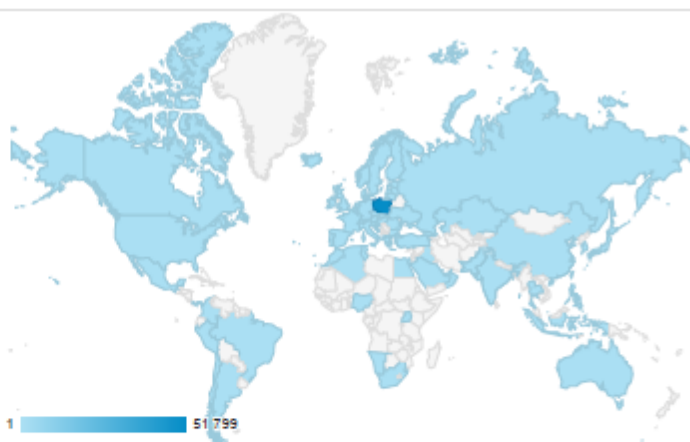
■ female ■ male

Użytkownicy według Kategoria urząd...

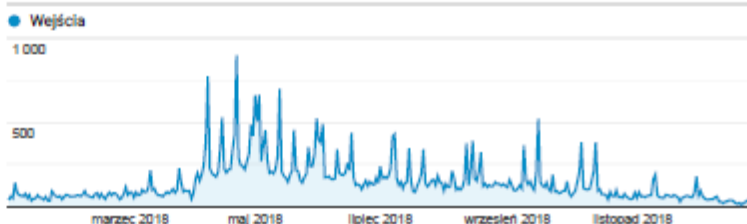
Sesje

Sesje według Kraj

Kraj	Sesje
Poland	51 799
Germany	417
France	281
United States	120
United Kingdom	115
Czechia	59
Taiwan	45
Iraq	28
Brazil	27
Ukraine	27

Ilość wejść na stronę w danym miesiącu

MIKOŁÓW	LICZBA OSÓB, KTÓRE BRAŁY CZYNNY UDZIAŁ W DZIAŁANIACH OFEROWANYCH PRZEZ ŚOB W MIKOŁOWIE W ROKU 2018 TO 40 000
	LICZBA OSÓB, KTÓRE ODWIEDZIŁY OGRÓD W MIKOŁOWIE W ROKU 2018 SZACOWANA JEST NA 130 000
RADZIONKÓW	LICZBA OSÓB, KTÓRE BRAŁY CZYNNY UDZIAŁ W DZIAŁANIACH OFEROWANYCH PRZEZ ŚOB W RADZIONKOWIE W ROKU 2018 TO 7 500
	LICZBA OSÓB, KTÓRE ODWIEDZIŁY OGRÓD W RADZIONKOWIE W ROKU 2018 SZACOWANA JEST NA 43 000

POZYSKIWANIE FUNDUSZY ZEWNĘTRZNYCH

Członkowie Związku Stowarzyszeń w zdecydowanej większości to podmioty tworzące sektor finansów publicznych, a finansowanie działalności Związku w ponad 50% opiera się na finansowaniu w postaci składek członkowskich. Związek nie prowadzi działalności gospodarczej, natomiast dodatkowym sposobem finansowania jest prowadzenie działalności odpłatnej, pozyskiwanie funduszy zewnętrznych (realizacja projektów) oraz kredyt w rachunku bieżącym w celu zachowania płynności finansowej.

PROJEKTY ZREALIZOWANE W ROKU 2018					
Lp.	tytuł projektu	okres realizacji	wartość projektu	kwota dotacji	instytucja dofinansowująca
1.	„WARSZTATY EDUKACJI PRZYRODNICZEJ I EKOLOGICZNEJ ŚOB REALIZOWANE W LATACH 2017-2018”	2017-2018	40 015,86	27 503,42	WFOŚiGW w Katowicach
2.	„DOPOSAŻENIE PRACOWNI EDUKACYJNYCH ŚLĄSKIEGO OGRÓDU BOTANICZNEGO W MIKOŁOWIE I RADZIONKOWIE”	2018	43 203,39	30 000,00	WFOŚiGW w Katowicach
3.	„ŚCIEŻKA DYDAKTYCZNO-PRZYRODNICZA NA OBRZEŻACH ŚLĄSKIEGO OGRÓDU BOTANICZNEGO W MIKOŁOWIE”	2018	71 384,20	38 984,20	WFOŚiGW w Katowicach
4.	„ROZBUDOWA KOLEKCJI ROŚLINNYCH ŚOB W RADZIONKOWIE – ETAP II 2017-2018”	2017-2018	113 918,00	71 972,00	WFOŚiGW w Katowicach
ŁĄCZNIE			268 521,45 zł	168 459,62 zł	
PROJEKTY REALIZOWANE W ROKU 2018					
Lp.	tytuł projektu	okres realizacji	wartość projektu	kwota dotacji	instytucja dofinansowująca
1.	„ZAŁOŻENIE WINNICY NA TERENIE ŚLĄSKIEGO OGRÓDU BOTANICZNEGO W MIKOŁOWIE”	2017-2018	80 000,00	50 475,00	WFOŚiGW w Katowicach
2.	„ROZWÓJ KOLEKCJI OGRÓD EDUKACYJNY ROŚLIN UPRAWNYCH ŚLĄSKIEGO OGRÓDU BOTANICZNEGO W MIKOŁOWIE – ETAP II”	2018	51 150,00	32 890,00	WFOŚiGW w Katowicach
3.	„ROZBUDOWA KOLEKCJI SADOWNICZEJ ŚLĄSKIEGO OGRÓDU BOTANICZNEGO W MIKOŁOWIE (ETAP VIII) ORAZ W RADZIONKOWIE (ETAP IV)”	2018	41 160,00	23 260,00	WFOŚiGW w Katowicach
4.	„BUDOWA ŚLĄSKICH KOLEKCJI SIEDLISKOWYCH – ETAP III. NASADZENIA SOLITEROWE”	2018	41 750,00	32 830,00	WFOŚiGW w Katowicach
5.	„ROZBUDOWA KOLEKCJI ROŚLINNYCH NA TERENIE CENTRUM EDUKACJI PRZYRODNICZEJ I EKOLOGICZNEJ ŚLĄSKIEGO OGRÓDU BOTANICZNEGO. CZYŹNIE”	2018	30 455,00	18 533,00	WFOŚiGW w Katowicach
6.	„WARSZTATY EDUKACJI PRZYRODNICZEJ I EKOLOGICZNEJ ŚOB REALIZOWANE W LATACH 2018-2019”	2018-2019	42 207,00	27 825,00	WFOŚiGW w Katowicach

7.	„KLIMAT DLA ŚLĄSKA”	2018-2019	178 989,00	120 400,00	WFOŚiGW w Katowicach
8.	„ZINTEGROWANA OCHRONA IN SITU I EX SITU RZADKICH, ZAGROŻONYCH I PRIORYTETOWYCH GATUNKÓW FLORY NA TERENIE POLSKI” – FLORINTEGRAL;	2018-2020	Budżet projektu: 6 078 942,32 zł udział ŚOB: 911 656,41 zł	Kwota dotacji ze środków UE 5 167 100,97 zł Kwota dotacji ze środków UE dla ŚOB: 774 907,95 zł Wkład własny ŚOB: 136,748,46 zł	Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych (CKPŚ)
ŁĄCZNIE			1 377 367,41 zł	1 181 120,95 zł	
WNIOSKI, KTÓRE NIE OTRZYMAŁY DOTACJI W 2018 ROKU					
L.p.	tytuł projektu	okres realizacji	wartość projektu	kwota dotacji	instytucja dofinansowująca
1.	„SZTUKA KWITNIE W OGRODZIE”	2018-2019	55 494,00	43 150,00	Narodowe Centrum Kultury
2.	„ŚLĄSK DLA KLIMATU”	2018	42 900,00	35 000,00	Fundacja dla Demokracji regranting – współfinansowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP
3.	„TYDZIEŃ EDUKACJI GLOBALNEJ W ŚOB”	2018	41 000,00	34 590,00	Fundacja dla Demokracji regranting – współfinansowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP
PROJEKTY W TRAKCIE OCENY, PLANOWANE DO REALIZACJI W 2019 ROKU					
Lp.	tytuł projektu	okres realizacji	wartość projektu	kwota dotacji	instytucja dofinansowująca
1.	„OGRODOWE INSPIRACJE – PONOWNIE TWORZYMY”	2019	8 050,00	6 970,00	Fundacja Santander
2.	PROJEKT „SALUTE” W RAMACH PROGRAMU INTERREG CENTRAL EUROPE	2019-2021	Udział ŚOB: 102 850,00 EUR	Kwota dotacji ze środków EFRR dla ŚOB: 87 422,50 EUR Wkład własny ŚOB: 15 427,00 EUR	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego)
3.	„BUDOWA PRZECHOWALNI NASION RODZIMYCH GATUNKÓW ROŚLIN WRAZ Z CENTRUM PRZETRZYMYWANIA GATUNKÓW CITES I MODERNIZACJĄ KOLEKCJI ROŚLIN WODNYCH NA TERENIE ŚLĄSKIEGO OGRODU BOTANICZNEGO”	2019-2023	4 600 350,00	4 136 000,00	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW)
PROJEKTY PRZYGOTOWYWANE, KTÓRE ZOSTANĄ ZŁOŻONE W 2019 ROKU					
Lp.	tytuł projektu	okres realizacji	wartość projektu	kwota dotacji	instytucja dofinansowująca
1.	-	-	-	-	-

Śląski Ogród Botaniczny - Związek Stowarzyszeń
ul. Sosnowa 5, 43-190 Mikołów
tel. 32 779 76 02, kom. 534 994 574
e-mail: sibg@sibg.org.pl, www.obmikolow.robia.pl

z i e l o n a a r k a ś l a s k a